

PRIPREMIO:
Denis Bojčić
strastveni kolekcionar i
proizvođač bugenvila i
tropskih hibiskusa

Olavnica **Plumbago capensis jasminoides**

Poštovani čitatelji, prvo da se ispričam. Na kraju teksta u prošlom broju našeg i vašeg časopisa preporučio sam vam da pogledate fotografiju nefrolepis paprati koja je cijelo ljeto provela na suncu, od izlaska do zalaska, imponantnih je razmjera i dužine lista od 1 metar, a fotografiju nismo stavili. Evo je, prekrasan primjerak star 3 godine.

U ovom broju ću vam reći nekoliko riječi o prekrasnoj azurno plavoj biljci koja ima latinsko ime *Plumbago capensis jasminoides* ili naše hrvatsko ime olavnica ili vranjemil. U Dalmaciji ga zovu i plavi jasmin. Njegov cvijet je štitasti cvat s desetak malih cvjetića koji podsjećaju na jasmin, ali nemaju mirisa. Izvorna boja je svjetloplava (nebo plava). Danas imamo kultivare s čistom snježnobije-

lom bojom i azurnoplavom bojom koji je najomiljeniji (možete ga vidjeti na fotografiji). Porijeklo vuče iz toplijih predjela Južne Afrike. Prirodno raste kao grm veličine do 1,5 metara. Vrlo rado ću vam preporučiti da ga zasadite s južne (suncane) strane vrta, pogotovo na kaskadi da svojim savitljivim grancicama može padati poput slapa. Ukoliko želite, možete ga podići na visinu do 2,5 metra tako da mu podvezujete grancice za ljestvice ili ogradu, ovisno gdje ga želite pospeti. Ukoliko ga sadite na balkon, lonac ili posuda mora biti veća ako želite imati rasni primjerak (promjer lonca 25 – 30 cm). Ima sposobnost bacanja vrlo dugih grana (pogotovo na proljeće) poput ruselije. Da bi vam bio u samome startu gušći, obavezno pincirajte vrhove grana kada dosegnu visinu od 15 – 20 cm. Za-

Plumbago capensis jasminoides

Plumbago - bijeli kultivar

kidanjem vrha dobivate puno novih postranih izbora na istoj grancici i u kratkom vremenskom roku vrlo gustu biljku koja će već prvu godinu lijepo izgledati. Cvijet je uvijek na vrhovima grancica (kao kod hibiskusa) tako da je vrlo važno da ima što više grancica (vrhova) za ljepši izgled i količinu cvijeta. Mješavina zemlje koju ja koristim je obična vrtna zemlja 50% i ostatak kupovna zemlja s dodatkom perlita (može i bez njega ako ga nemate). Ukoliko se nalazi na hladnijem mjestu u zimskom periodu će ostati bez lišća. Obavezno ćete ju morati zamotati kao preventivu od smrzavanja i hladne bure. Zimi je u vrtu ne trebate nikako zalijevati jer je biljka u stadiju mirovanja. Biljku plumbaga u loncu je poželjno staviti u zaklonjeni prostor jer u slučaju smrzavanja ta biljka će puno

lakše smrznuti nego ona u zemlji. Zimi zalijevati oskudno tako da zemlja u loncu bude otprilike 80% suha. Na proljeće ga režite po osobnom nahodjenju, ovisno što i kakvu biljku želite imati. Drastično rezanje do cca 10 cm visine uvjetuje vrlo jak porast mladih i jačih grana koje ili prikraćujete radi gustoće ili vodite u visinu (kao penjačicu) kako sam vam prethodno objasnio. Cvatnja započinje krajem svibnja ili početkom lipnja i traje do početka hladnijih zimskih dana. Razmnožava se sjemenkama (samo izvorni svjetloplavi plumbago), a reznicama vrlo teško. Najjednostavniji način je reznicom izdanka koji izlazi iz korijenova vrata. Prehranjivati kao i sve druge biljke na samom početku dušičnim gnojivom s dodatkom mikroelemenata, a kasnije s dosta kalija i fosfora za obilnu cvatnju.

Nefrolepis paprat

Radovi u Mediterranskom vrtu

Ukoliko do sada niste zasadili maćuhice, vrijeme je da to učinite. Također preporučujem da zasadite ciklame u vrtove, na balkone i prozorske daske s vanjske strane jer ćete ih imati do svibnja mjeseca u punom cvatu. Vrlo bitno je da uvijek otklanjate ocvale cvjetove jer vrlo često zametnu okrugli plod (veličine nokta) koji bude prepun sjemenki, a to joj itekako odnosi snagu i smanjuje cvjetanje. U jesen, kada počinje vrijeme kiša i povećane vlažnosti zraka, nastojte pretjerano ne zalijevati i ne polijevati maćuhice po listovima da ne dobiju pepelnicu koje se nije lako riješiti. Za vrijeme većih oscilacija temperatura (dan – noć) događat će vam se da se ciklama preko

dana od jakog sunca cijela objesi kao da je žedna. Međutim, odmah nakon popodnevni sati kada temperatura padne, ona će se postepeno ispravljati. To se najviše događa kod vrlo krupnih cvjetnih sorti, dok kod sitnih cvjetnih to i nije slučaj. Pošto su na otvorenom, nastojte da zemlja uvijek bude polusuha, ne prenasipana vodom, radi moguće smrzavice.

Vrijeme je sadnje svih mogućih vrsta lukovica, tulipana, narcisa, krokusa, preslica, anemona i ljiljana. Također, vrlo rado ću vam preporučiti sadnju trajnica, grmova, aromatičnog bilja jer jesenja sadnja je puno bolja za sve biljke, pogotovo onih koje su otporne na hladnije vrijeme. Jedan od razloga je što biljka (recimo oleandar ili kaliste-

mon) koji su u 90% slučajeva odgojeni u Nizozemskoj ili Italiji imaju vrlo mali lonac koji je u nesrazmjeru s biljkom. Velika je i ima vrlo isprepleten žilni sistem jer je odgojena na velikoj količini umjetnih gnojiva a u malom loncu. Sadnjom istih u mjesecu travnju biljka ne uspijeva raširiti žilni sistem jer već u lipnju počinju velike vrućine u Dalmaciji. Mnogo takvih biljaka se jednostavno osuši jer su do tada bila naviknuta na svakodnevnu 'infuziju' s kompletnom prehranom. Sadnjom u jesen, uz našu zimsku temperaturu ima cijelih osam mjeseci da proširi i ojača žilni sustav koji će joj omogućiti preživljavanje za vrijeme vrućih ljetnih temperatura. Još nešto, ukoliko je moguće uvijek sadite dublje 10 – 15 cm nego što je bio nivo

u loncu. Ukoliko želite saditi ruže obavezno to napravite što ranije jer ruže kod nas kreću u vegetaciju krajem prosinca i početkom siječnja. Znam jako puno ljubitelja ruža koji su kupili ružu željene boje, a kada bi procvatili shvatili bi da to nije ono što su željeli. Da bi bili sigurni 100% da sadite ono što ste htjeli preporučujem vam naše domaće proizvođače ruža kod kojih ćete, kada naručite, biti sigurni da ste dobili željenu sadnicu. Jedna od njih je i vrtlarija Horvat u Zagrebu. U studenom je vrijeme kada bi trebali zaštititi mlade sadnice bugenvila i tropskih biljaka, pogotovo na sjevernom dijelu Jadrana, područja Rijeke i otoka, dok u Dalmaciji to možete napraviti u prosincu jer do tada na tom području nema ekstremno niskih

temperatura. U tom periodu, ukoliko su biljke u loncima, pomaknite ih u prostore za prezimljavanje, a ako su u zemlji obavezno zagnite biljku i eliminirajte ikakvu vodu oko debla biljke u promjeru oko 1 metar. Za to upotrebljavajte stiropor i PVC najlon, a biljku dobro ušuškajte. Ukoliko možete deblo zamotajte minimalno 2 metra (i više ako može) u 5 – 6 slojeva PVC šupljikave mreže za agrume da deblo može disati. Omotavanjem PVC najlonom biljka ne može disati, preko dana za vrijeme sunca se oro-

si, a uvečer, padom temperature odmah bi smrznula. Manje grane nisu bitne, jako deblo će istu godinu regenerirati iste i više nego mislite.

Do slijedećeg puta sve vam cvalo! ■

RASADNIK
Bugenvila
21 000 Split, Sućidar 15, Hrvatska
Mob. 0911568108 www.bugenvila.com
E-mail: info@bugenvila.com